

BIULETYN

nr 2

rok szkolny 2022/2023

**SPECJALISTYCZNA PORADNIA
PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA
DLA DZIECI Z NIEPOWODZENIAMI
EDUKACYJNYMI**

w Krakowie

ul. Św. Gertrudy 2

www.poradnia-psychologiczna.com

Drodzy Czytelnicy,

Informacje zawarte w Biuletynie naszej Poradni adresowane są przede wszystkim do pedagogów, nauczycieli, wychowawców oraz dyrektorów placówek oświatowych miasta Krakowa.

W niniejszym wydaniu pragniemy podzielić się z Państwem relacjami z licznych wydarzeń, w których brali udział nasi pracownicy. Dotyczyły one głównie szkoleń podnoszących kwalifikacje poszczególnych osób, a także spotkań promujących naszą Poradnię oraz Słoneczną Przestrzeń Wsparcia. Po więcej szczegółów zapraszamy do poszczególnych tekstów zamieszczonych na kolejnych stronach Biuletynu.

Życzymy miłej lektury!

Nowe narzędzia diagnostyczne w ofercie Poradni

W październiku i listopadzie część logopedów z naszej Poradni brało udział w szkoleniu uprawniającym do przeprowadzania diagnozy logopedycznej Kartami Oceny Logopedycznej Dziecka (KOLD) wydawanych przez wydawnictwo Komlogo. KOLD jest standaryzowanym testem, w skład którego wchodzi 12 kart umożliwiających diagnozę logopedyczną dzieci w wieku niemowlęcym, poniemowlęcym, przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym. Dla każdej grupy wiekowej zostały przygotowane osobne karty oceny. W trakcie diagnozy sprawdzane są obszary takie jak rozumienie mowy, nadawanie mowy, reakcje słuchowe, narządy mowy, artykulacja, uwaga, umiejętności pragmatyczno-społeczne. Wyniki w poszczególnych obszarach pomagają ocenić poziom językowy dziecka, określić, jak daleko sięgają zaburzenia oraz jakich aspektów dotyczą. W ten sposób opisane wyniki pomagają zaplanować program terapii logopedycznej odpowiadającej potrzebom dziecka. W skład testu wchodzi książeczka z obrazkami do opisywania, rozsypanki wyrazowe i zdaniowe, różnego rodzaju atrakcyjne pomoce i gadżety oraz historyjki obrazkowe. Podczas diagnozy dzieci w wieku szkolnym sprawdzana jest również umiejętność pracy na materiale tekstowym, rozumienie krótkich tekstów. Wśród dodatkowych pomocy diagnostycznych znajdują się również karty umożliwiające przeprowadzenie badania oceniającego lateralizację, dużą i małą motorykę, percepcję wzrokową, pamięć wzrokową oraz koordynację wzrokowo-ruchową. Test posiada również skróconą wersję PRE, która pomaga w szybkiej ocenie umiejętności oraz w zaplanowaniu terapii dzieciom, które posiadają już diagnozy wydane przez innych specjalistów. Przy diagnozie testem KOLD istnieje również możliwość korzystania z programu komputerowego ułatwiającego sumowanie wyników, a także planowanie terapii.

Opracowała Marta Bujas

Relacja ze spotkania w ramach Unii Metropolii Polskich Miast

W dniach 28 i 29 listopada Słoneczne Przestrzenie Wsparcia odwiedzili goście z kilku miast Polski w ramach Unii Metropolii Polskich Miast. Pierwszego dnia spotkanie odbyło się w Słonecznej przestrzeni na Zabłociu. Wizyta miała na celu zapoznanie przedstawicieli z różnych instytucji większych miast polskich z projektami UNICEFu realizowanymi w Krakowie. Zawitali do nas przedstawiciele z kilku miast w tym, Warszawy, Lublina, Łodzi, Katowic czy Zabrze.

Pierwszego dnia, spotkanie na Zabłociu zostało poprowadzone przez Dyrektora Małgorzatę Niewodowską, koordynatora wszystkich ośmiu Słonecznych Przestrzeni Wsparcia, która zaprezentowała gościom koncepcję działania, strukturę pracy oraz ofertę centrów. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Wydziału Edukacji z Urzędu Miasta Krakowa (Dyrektorzy: Dariusz Domajewski, Magdalena Węgrocka-Szwalc oraz specjalista ds. projektu UNICEF -Tomasz Kobylański), dyrektorzy Krakowskich poradni psychologiczno-pedagogicznych, przy których powstały centra wsparcia, a także pracownicy centrów. Po prezentacji nawiązała się dyskusja, gdzie goście zadawali pytania dotyczące projektu SPW i dzieli się doświadczeniami z prowadzenia podobnym programów w swoich miastach.

Kolejnego dnia, 29 listopada, przedstawiciel miast polskich, zagościli w kolejnej Słonecznej Przestrzeni, tym razem na ulicy Zaleskiego, która specjalizuje się we wsparciu dzieci w wieku przedszkolnym i młodszych oraz ich rodzin. W spotkaniu uczestniczyli między innymi pani Urszula Legawiec, expert ds. Edukacji Wielokulturowej, Maria Wojtacha, Krakowski Ambasador Wielokulturowości oraz Jelena Naumova, Asystentka Międzykulturowa, Dmytro Skoropadskyi, Asystent Wielokulturowy i Magdalena Mazur Dyrektor Szkoły Podstawowej z oddziałami integracyjnymi nr 12 w Krakowie. Uczestnicy aktywnie rozmawiali i dzielili się pomysłami na temat lepszej integracji dzieci ukraińskich z polskimi w szkołach rejonowych.

Odwiedzający bardzo pozytywnie odebrali wizytę w Krakowie, byli pod wrażeniem Słonecznych Centrów Wsparcia i ich działalności i mają nadzieję na możliwość realizacji podobnych projektów w swoich miastach.

Relację opracowała
Maria Ciechan

„Autyzm a dysleksja, w dzieciństwie i dorosłości”.

Relacja webinaru.

Prelekcja zorganizowana przez Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka z Gdańska miała miejsce 7 grudnia 2022 r. w formie bezpłatnego webinaru. Dyrektor IWRS pani dr Anna Budzińska zaprosiła do współpracy panią prof. Martę Bogdanowicz, która w swojej prezentacji przedstawiła główne zagadnienia z obszaru dysleksji, opisując jej rys historyczny, podstawową terminologię oraz etiologię. Ponadto zwróciła uwagę na nowe obszary w pracy terapeutycznej, które w dalszym ciągu czekają na odpowiednie zainteresowanie badaczy. Obok dysortografii, dysgrafii czy dyskalkulii istnieją również zaburzenia wypowiedzania się za pomocą pisma, co stanowi obszar ciągle nie w pełni opisany i poznany z perspektywy specyficznych trudności w uczeniu się. Owo zaburzenie charakteryzuje się trudnością w formułowaniu zdań pisanych w sposób prawidłowy pod względem gramatycznym. Wówczas uczeń/uczennica, chcąc stworzyć swobodną wypowiedź pisemną, spełniającą wszelkie wymagania formalne, najczęściej pisze krótkie opowiadanie, dobierając równie oszczędne zdania, nierzadko błędnie skonstruowane pod względem gramatycznym i stylistycznym. W związku z tym pani Profesor sygnalizuje potrzebę liczniejszych badań nad dziećmi, przejawiającymi tego typu trudności. Innym obszarem pracy, który wymaga większego zainteresowania ze strony specjalistów stanowią osoby dorosłe ze zdiagnozowanymi specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Tym samym prelegentka zwraca uwagę, iż dysleksja magicznie nie ustępuje po okresie zakończenia edukacji

szkolnej. Co więcej jej symptomy utrzymują się lub nawet nasilają w późniejszych latach życia, co rodzi potrzebę pracy terapeutycznej z osobami dorosłymi. W wyniku potrzeby rozprzestrzenia i zgłębienia tematu osób dorosłych z dysleksją powstało kilka publikacji, które zwracają uwagę na wspomniane zagadnienie. Tytuły wspomnianych pozycji to: „Dysleksja z perspektywy dorosłości”, „Dysleksja u osób dorosłych”, a także „Dysleksja w wieku dorosłym”.

W następnej części webinaru pani dr Anna Budzińska przedstawiła definicję autyzmu w oparciu o Międzynarodową Klasyfikację Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 10, a także dokonała analizy porównawczej w odniesieniu do zmian zaprezentowanych w ICD 11. Zaprezentowana charakterystyka pozwoliła na wyłonienie podobieństw oraz różnic w rozumieniu oraz diagnozowaniu dysleksji i autyzmu. Wśród podobieństw wymieniono podłoże neurobiologiczne, wskazując przyczynę występowania obu zaburzeń. Ponadto w obu przypadkach mówi się o wczesnym rozpoznaniu ryzyka ich występowania, a także konieczności wczesnej diagnozy i terapii. Ostatnią cechą wspólną dla dysleksji i autyzmu jest fakt, iż nie ustają one w okresie dorosłości lub starości, lecz mają charakter ciągły. Natomiast wśród różnic wymieniono fakt, iż diagnozę dysleksji stawia się wyłącznie przy stwierdzonej wcześniej normie intelektualnej, co przy autyzmie nie jest wymagane. Ponadto przy dysleksji podkreśla się istotność zaburzenia rozwoju funkcji językowych, percepcyjno- motorycznych i ich integracji. Zaś w przypadku diagnozy autyzmu kluczowym zaburzeniem stanowi sfera rozwoju emocjonalno - społecznego. Ostatnim, a zarazem głównym punktem spotkania stanowiła próba odpowiedzi na pytanie „czy osoba ze zdiagnozowanym autyzmem może mieć również stwierdzoną dysleksję?” Pani profesor Bogdanowicz w oparciu o dotychczasową klasyfikację ICD 10 odpowiada na tak postawione pytanie w sposób przeczący z uwagi na zaliczanie autyzmu jako jednostkę

chorobową z grupy całościowych zaburzeń rozwoju człowieka. Natomiast najnowsze zmiany zaprezentowane w klasyfikacji ICD 11, gdzie czytamy już o zaburzeniach ze spektrum autyzmu, a nie o autyzmie *sensu stricte*, które to zostały zaliczone do grupy zaburzeń psychicznych, behawioralnych lub neurorozwojowych. W związku z powyższym pani Profesor odpowiada, iż w świetle najnowszych zapisów dysleksję można stwierdzić w przypadku występowania spektrum autyzmu, lecz tylko i wyłącznie w momencie potwierdzonej wcześniej normy intelektualnej danego dziecka. Jest to nowość w świecie diagnostyki specyficznych trudności w uczeniu się, z czym Polska nie spotkała się od blisko 30 lat- co podkreśla pani profesor. Powyższe wnioski wynikają wprost z nowych zapisów umieszczonych w klasyfikacji ICD 11, oficjalnie obowiązującej w Europie od początku 2022 roku. Obecnie w naszym kraju jesteśmy w tzw. okresie przejściowym, w którym dopiero jest tworzone oficjalne tłumaczenie ICD 11 na język polski. Przewiduje się, iż ukończenie prac w tym obszarze nastąpi między czerwcem a grudniem 2023 roku. Natomiast zapisy umieszczone w ICD 11 będą obowiązujące w naszym kraju najpóźniej w 2027 roku, kiedy to terminologia i treści umieszczone w ICD 10 stracą na ważności. Niemniej w chwili obecnej, co podkreśliła pani dr Budzińska, z racji tego, iż znajdujemy się obecnie w tzw. okresie przejściowym, możemy posługiwać się zamiennie terminologią zamieszczoną w ICD 10 oraz ICD 11. Co więcej w związku z tym, iż w najnowszej klasyfikacji nie spotkamy również terminu Zespołu Aspergera, który został niejako włączony do grupy zaburzeń ze spektrum autyzmu można spodziewać się, iż najnowsze wnioski o diagnozowaniu specyficznych trudności obejmą również tę grupę dzieci przy założeniu występowania normy intelektualnej.

Nie da się ukryć, iż w perspektywie kilku najbliższych lat rzeczywistość diagnostyczna w polskich poradniach psychologiczno-pedagogicznych może ulec znacznej zmianie. Czy placówki i ich pracownicy

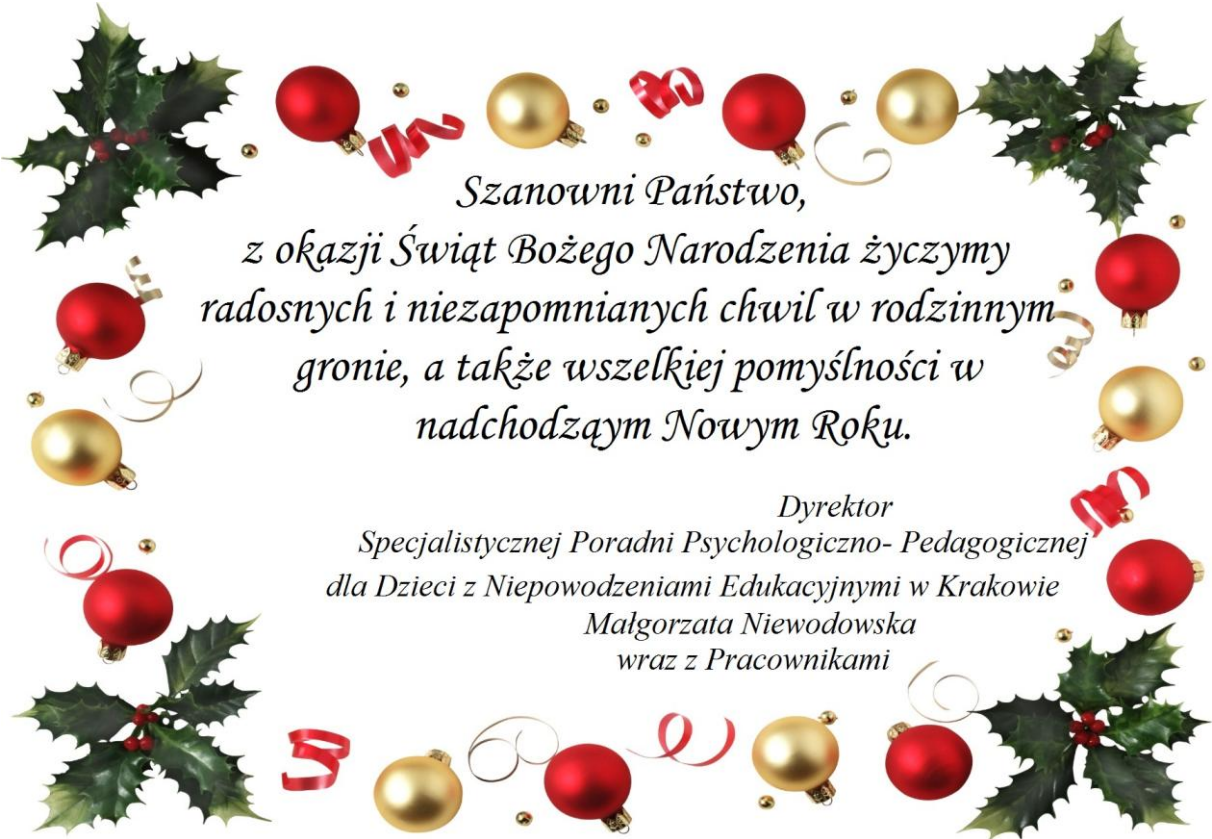
będą gotowi do 2027 na przyjęcie zupełnie nowej grupy uczniów ? Póki co pytanie pozostaje otwarte, podobnie jak to wyartykułowane przez panią Profesor dotyczące potrzeby pracy z osobami dorosłymi, które zaliczono do osób ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Można mieć nadzieję, że im więcej tego typu spotkań i tym samym okazji do głośnego mówienia o sprawach istotnych tym szybciej poznamy odpowiedzi na nurtujące nas pytania.

Relację opracował
Szymon Rozmus

ŚWIĘTA W PORADNI

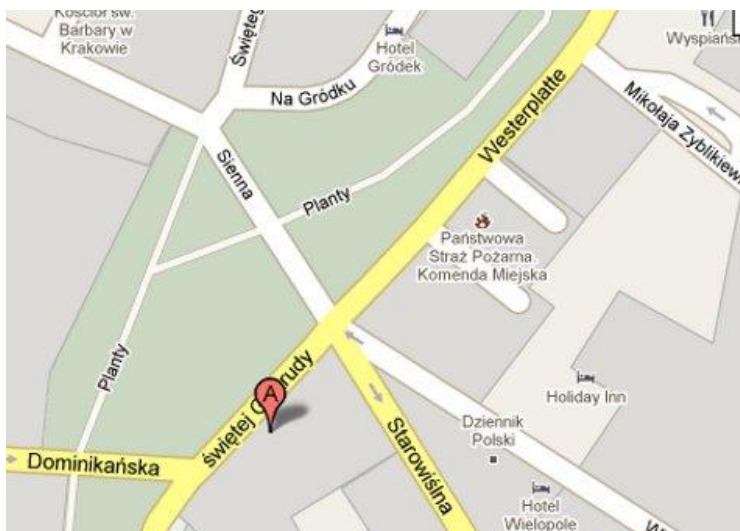

*Szanowni Państwo,
z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzymy
radosnych i niezapomnianych chwil w rodzinnym
gronie, a także wszelkiej pomyślności w
nadchodzącym Nowym Roku.*

*Dyrektor
Specjalistycznej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej
dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi w Krakowie
Małgorzata Niewodowska
wraz z Pracownikami*

JAK DO NAS DOTRZEĆ?

TRAMWAJE 6, 8, 10, 13, 18 – przystanek „Św. Gertrudy”
TRAMWAJE 1, 3, 10, 24, 52 – przystanek „Poczta Główna”

*Poradnia czynna od poniedziałku do piątku
w godzinach od 8.00 - 18.00*

ZAPRASZAMY!

Więcej informacji na naszej stronie internetowej
www.poradnia-psychologiczna.com

Biuletyn opracowuje zespół redakcyjny w składzie:

mgr Małgorzata Niewodowska – dyrektor
mgr Szymon Rozmus - pedagog
mgr Marta Bujas
mgr Maria Ciechan

Adres redakcji:

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
Dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi
ul. św. Gertrudy 2
31 – 046 Kraków